

ענף הבקר בכפר יחזקאל בתשט"ז

עם שומן ממוצע של 3.49%, התנובה השנתית הממוצעת לפרה הגיעה, איפוא, ל-4650 ק"ג ב-297 ימי חליבה. מענין היה לדעת מה היתה הסיבה לתקופת החליבה הקצרה באופן יחסי; בדו"ח לא ניתן שום הסבר לתופעה זו, אך מעירים בקשר עם זה שרצוי „לאחר בהזרעת הפרה" לאחר ההמלטה „על מנת לאפשר לפרה להאריך בחליבה ולהגיע לתנובה יותר גבוהה". קשה להבין מהו הקשר במקרה זה בין מספר ימי החליבה הממוצע המוקטן לבין מועד ההרבעה לאחר ההרבעה, כי הרי סיכומי התנובה לתשט"ז נעשו ודאי על יסוד תוצאות הביקורת בחודשי שנת תשט"ז ולא לפי תקופות החליבה של הפרות (מהמלטה ועד ליו"ר בש). מסתבר שמועדי היציאה של הפרות מהעדר (שנמכרו לחליבה ולשחיטה) הם הם שגרמו להתקצרות „מספר ימי החליבה" לפרה בעדר בממוצע שנתי משום שבדרך מקרה „בילו" ודאי מרבית הפרות היוצאות את תקופת היובש שלהן, רובה ככולה, במשקי הכפר, בטרם נלקחו ע"י הקונים מהחוץ. אך בדרך כלל אין תקופת חליבה כזו, בת 297 ימים, צריכה לעורר דאגה מיוחדת, וביחוד בכפר-יחזקאל, אשר בוקריה מעונינים באופן מיוחד בהכנסה ממכירת בקר לגדול ולחלי-בה ומוטל עליהם לשקוד על הרבייה התקינה בעדר; ועוד דבר — באקלימה החם של כפר-יחזקאל — מן הראוי לזכות את הפרות בחופשה שנתית של 65—70 יום, כדי שתוכלנה לנוח מהמאמץ של ייצור החלב.

בשנת תשט"ז עלה מספר הפרות בעלות תנובות גבוהות; נמצאו 56 פרות שהניבו למעלה מ-5500 ק"ג חלב לעומת 25 פרות מסוג זה בשנה שעברה. גם מספר המבכירות בעלות כושר הנבה גבוה יותר (בגבולות 4500 ק"ג) נתרבה השנה. פרת השיא של השנה היתה „גילה", ממשקו של הח' מטוס, שהניבה 8349 ק"ג חלב בתקופת חליבה בת 338 ימים.

יש לציין בסיפוק שענף הבקר ברוב משקי ההרחבה המשיך להתבסס ואין הוא נופל עוד מבחינת ההיקף והאיכות מהמשקים הוותיקים. קיימת גם בכפר-יחזקאל תנודה רחבה למדי

גם השנה היתה עליה בתנובה הממוצעת לפרה, ב-109 ק"ג; במחצית הראשונה של שנת הביקורת נסתמנה עליה גבוהה יותר, אולם ימות החמה הקשים במחצית השניה של שנת הביקורת גרמו להפחתה פתאומית בלתי רגילה בתנובת החלב.

העדר מנה בסוף השנה 320 פרות, 100 עגלות הרות ו-258 עגלות משאר הגילים; בס"ה היו בעדר בסוף השנה 678 ראשים. לעומת סוף שנת תשט"ז גדל העדר ב-16 פרות ו-8 עגלות הרות. גם מספר העגלים שמגדלים לבשר נתרבה השנה — 154 ראש לעומת 90 ראש בשנה שעברה. ענף גידול העגלים מתפשט ומתאזרח גם בכפר-יחזקאל, אך מובעת המשאלה שהטיפול בו לא ייעשה כלאחר יד, כי רק בתנאים תקינים יש לקוות להכנסה של ממש.

במשך שנת תשט"ז יצאו את העדר 92 פרות, 36 מבכירות ו-20 עגלות; לחליבה ולגידול נמכרו 41 פרה, 28 מבכירות ו-12 עגלות מכל הגילים; מתו — 4 פרות, מבכירה אחת ו-8 עגלות; שאר היוצאות נמכרו לשחיטה מסיבות שונות (מחלות, זיקנה ומטעמי סלקציה). יש לציין בסיפוק שהיציאה מחמת עקרות (3 פרות+5 מבכירות) היא בגבולות מצומצמים. בדרך כלל מצטיין עדר כפר-יחזקאל בפוריות טובה משך כל שנות קיומו ועל זה מעידות גם תוצאות ההזרעה בתשט"ז. בוצעו בס"ה 771 הזרעות שהביאו ל-469 התעברויות; יוצא שלכל התעברות נדרשו בממוצע 1.47 הזרעות; זהו הישג בעל חשיבות רבה. הובאת בדו"ח טבלה מיוחדת המציינת את שיעור ההתעברות לפי מספר ההזרעות, וממנה אנו למדים שבהזרעה אחת התעברו 316 פרות ומבכירות, המהוות 67.4% מכלל הבהמות שנתעברו באותה שנה; תוצאות מצויינות כאלה ראויות להבלטה מיוחדת. מספר ההמלטות בתשט"ז היה: 227 בעדר הפרות ו-105 בעדר המבכירות. נולדו 167 עגלות ו-161 עגלים חיים ועוד 12 וולדות נולדו מתים.

תנובת החלב הכללית של 308.5 הפרות שעמ' דו בעדר בתשט"ז, הסתכמה ב-1,432,665 ק"ג חלב

ביותר — 9 בסך הכל.

מחברת הדו"ח מציעה מספר הצעות להעלאת רמת העדר והן:

1. הקפדה על סילוק ירודות התנובה מעדר הרבייה;

2. שיפור תנאי ההזנה והטיפול; ראוייה לת- שומת לב מיוחדת ההערה בענין שיפור איכות השחת והספקת כמויות גדולות יותר של מספוא ירוק, וברציפות!

3. התאמת גודל יחידת העדר לאפשרויות ייצור האספקה במשק;

4. לשמור על יחס מתאים בין בני בקר לפרות כדי להבטיח ניצול יעיל של כוחות העבודה וגיוון ההכנסה מהענף.

נעים לציין שגם השנה רוכז ועובד הדו"ח ע"י מנהלת ספר העדר, הח' תרצה וינשטיין, בצורה נאה, המקילה על חברי המושב ל"רוץ" על פני הטבלאות מאירות העיניים וללמוד מהן הרבה דברים הראויים ללימוד ולהסקת מסקנות מתאימות.

י. ע.

בתנובה הממוצעת המשקית. נמצאו 10 משקים שאצלם התנובה הממוצעת נעה בין 3000 ל-4000 ק"ג ובשאר 57 המשקים התנובה הממוצעת נעה בין 4000 ל-6500 ק"ג. בצדק מעירה מחברת הדו"ח שאת ההפרשים האלה בתנובות הממוצעות יש להסביר בשוני תנאי הטיפול וההזנה בעיקר, כי אין קיים הבדל כה קיצוני בטיב הפרות כש- לעצמן, כפי שהוא מתבלט למעשה במשקים השונים.

יחידת העדר ברוב משקי המושב היא בת 4-6 פרות ומספר זה של עגלות, אך נמצאו בתשט"ז כ" 14 משקים ש"הסתפקו" ב-1-3 פרות בלבד. תופעה שכזו ברוב המושבים: יש הממ- עיט ויש המרבה, והסיבות לכך גם הן ידועות למדי. הגיל הממוצע של עדר הפרות לסוף תשט"ז היה 5.1 שנה. מספר הפרות הצעירות, בגיל 2-4 שנים, היה 128 והן היוו 40% מכלל העדר של הפרות; אלה שבגיל בינוני, מ-4 עד 7 שנים, היוו 39% והשאר (כ-20%), גילן נע בין 7 ל-12 שנים. מובן שגם בעדר כפר-יחזקאל מספר הפרות הקשירות (מ-10 ומעלה) היה מצומצם

שיא עולמי חדש בתנובת השומן השנתית

את השיא העולמי החדש בתנובת השומן השנתית השיגה הפרה "הווין היל קרסנט גווינה קאונט", פרה זו שייכת למר מקילקלין ברזק ריווד פארמס (ארצות הברית), הניבה בגיל 8 שנים 690.5 ק"ג שומן בשלוש חליבות ליום בתקופת חליבה בת 365 יום. בעלת השיא שלפניה, "קרניישן הומסטד דייסן מדקאפ" מקרניישן פארמס הניבה 685.4 ק"ג.

משקל הצ'מפיונית החדשה הוא 861 ק"ג והיא הניבה בממוצע יומי 48 ק"ג חלב. התנובה הכללית היתה — 17.267 ק"ג חלב, 690.5 ק"ג שומן, 3.92% שומן ממוצע ב-365 ימי חליבה.

תנובות חיים בספר העדר ההולסטיין-פריזי

בספר העדר ההולסטיין-פריזי בארה"ב ממוינות הפרות בעלות תנובת חיים גבוהה לפי שלוש מחלקות:

1. פרות שהניבו 100.000 פאונד חלב (45.300 ק"ג);

2. פרות שהניבו 150.000 פאונד חלב (67.950 ק"ג);

3. פרות שהניבו 200.000 פאונד חלב (90.600 ק"ג).

עד כה נרשמו במחלקה (1) 7008 פרות, מהן הגיעו בהמשך חייהן 711 פרות לרישום במחלקה (2)

ו-57 פרות הניבו מעל ל-200.000 פאונד ונרשמו במחלקה (3).

ספר העדר ההולסטיין-פריזי נוסד בשנת 1876; עד כה נרשמו בספר העדר למעלה מ-4 מיליון פרות.

(הולסטיין-פריזי וורלד)